

AZ UTAS KÖNYVE

(II. KIEGÉSZITŐ FÜZET)

KÁRPÁTALJA

VÁROSOK, GYÓGYFÜRDŐK ÉS
ÜDÜLŐHELYEK, NYARALÁSRA
ALKALMAS KÖZSÉGEK
ISMERTETŐJE

57254/125

AZ UTAS KÖNYVE

MAGYAR
UTAZÁSI KÉZIKÖNYV
ÉS UTMUTATÓ

*

KÁRPÁTALJA
RÉSZLETES ISMERTETŐJE

*

1938. ÉVI

II. KIADÁS
II. KIEGÉSZÍTŐ FÜZETE

*

A KÖNYV ALAPÍTÓJA:

GRÓF SZÉCHÉNYI KÁROLY
AZ OMVESZ ORSZÁGOS ELNÖKE

SZERKESZTI:

KAFFKA KÁROLY
NY. ŐRNAGY AZ OMVESZ ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE

1939

KIADJA: AZ ORSZÁGOS MAGYAR VENDÉGFORGALMI SZÖVETSÉG
BUDAPEST, II., HUNYADI JÁNOS-UT 1,
UTÁNNYOMÁS TILOS, MINDEN JOG FENNTARTVA.

HARSÁNYI ZSOLT:

ELŐSZÓ

Aki ezt a könyvet a magyar közönség kezébe adja, annak névjegyén ez áll OMVESZ. Ez azt jelenti, hogy Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség. Mit akar könyvével ez a Szövetség? Valami olyat, hogy apró gyertyalángocskákat gyújtson a sötétben.

Az irodában és a műhelyben robotoló ember sorsa nem valami tündöklő. Aki fáradt, az fásulttá válik. Még azt a munkát sem szereti, amely különben érdekelné. De ha szombat délben abbahagyhatja a munkát és elszaladhat a munkanapok sivár egyformaságából, hogy hétfő reggelig örüljön a nap ragyogásának, lombok zöldjének, buzavirág kékjének, pipacs pirosságának, friss levegőnek, üde víznek, — akkor hétfőn reggel az új munkakedv és új munkaképesség egy boldog szikráját hordja a szemében. Egy kis láng már ez is. A hivatalfőnök és a vállalkozó homloka is elég sötét manapság. Gondokkal küzdő, fáradt emberekből nehéz jó munkát kicsiholni. De ha rájön, hogy a munkabírást okos pihenéssel ápolni lehet s ha észreveszi, hogy a rendszeresen felüdült munkatársak dolga frissebb, figyelmük éberebb, az egész iroda derűt és lendületet kap, — akkor a megelégedett mosolyban megint megcsillan egy lángocska.

A nyári szabadság helyének megválasztása nyomasztó gond szokott lenni. A család népes és a pénz kevés. De aki jó tanácsot kap és utbaigazítást, hogy hol tud pihenni a megszokott ár feléért egész családjával, az egy egész esztendőre szóló megújodást szerez idegeinek. A dolgozó embernek egy évre szóló gondja lesz kevesebb, egy évre szóló energiája lesz elevenebb. Új kis lángot gyújtott az igyekezet itt is.

Ezer meg ezer idilli szépségű magyar falu házai alusszák át az ismeretlenség homályában a nyarat. Boldogan adnának az újságokban olvasott nyaralási árak harmadáért negyedéért lakóhelyet és étellemezést, de szervezettség híján a kiaknázatlan készség kárbavész. Kereső és kínáló nem találják meg egymást. De ha jön a fürge és serény szervezés, amely egymáshoz vezet őket, akkor forog a pénz, olcsón és jól nyaral a vendég, szerényen és tisztességesen keres a vendéglátó. A folyton mozgó és lüktető élet lángja villan meg ott, ahol eddig a mozdulatlanság homálya feküdt.

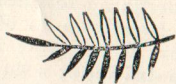
S ha a falu megmozdul, hogy vendégül lássa a várost, hamar rájön, hogy a civilizált igényeket csak civilizált háztájjal lehet kielégíteni. A falusi házak csinosodnak, a nagyobbra nyitott ablakokon beragyog a bőséges napfény és megcsillan a vadonatúj vízvezeték fémcsapjain. Egyszer csak a külföldi ember is észreveszi, hogy a magyar falun is európai módon lehet eltölteni a nyarat. Láthatatlan lángot gyújtottunk itt is, ott is.

Az élet nem olcsó sehol. A vasut, a hajó, az étel, a hotelszoba, a szórakozás sokba kerül. De ha akad egy egyesület, amelynek tagsági igazolványa valósággal készpénzt jelent, mert mindenütt olcsóbb árakra jogosít, akkor többen szánják rá magukat kirándulásra, üdülésre, mozgásra, az élet pezsgőbb lendületet kap és az egész társadalom érverése megfrissül, mint az élő szervezetben a vérkeringés. S ez tömérdek új ponton az élet lángocskáit jelenti.

A világesemények megváltoztatták Magyarország térképét, mióta ezt a könyvünket először utnak bocsátottuk. Azóta ünnepi harangzugás közben a Felvidék egy része és a ruszin testvéreink által lakott magyar föld visszakerült az anyaországhoz. Ezzel az a kimondhatatlan öröm ért bennünket, hogy munkánkat új területekre is kiterjeszthetjük. Az ország érverésébe új vértestcskék kerültek. Új forrásai az egyes pontokon felgyuló lángoknak. Ugy gyűjtjük meg ezeket, mint ablakában a gyertyákat az, aki örömmünnepre kivilágít.

A köznapi munkás életet élő ember keveset utazhatik, s ha utazik is, nincs, aki mindig és mindenütt a tanulságos látivalókra figyelmeztesse. Legfeljebb városaink gondoskodnak róla, hogy nevezetességeik véka alatt ne maradjanak. De ha sikerül elérni, hogy egy eddig ismeretlen népviselet szépségeire felfigyeljen az arra utazgató, hogy ne kerülje el egy elhagyott faluban álló ódon építészeti emlék érdekességeit, hogy a kitaposott országutról letérve, ügyesen tanácsolt kerülőkkel meglássa mindazt, ami szép, érdekes és tanulságos, akkor a közönség megismeri, még gazdagabbnak találja és még jobban szereti a maga országát. Az ilyen lángocskának szent láng a neve.

Kicsiny szikra mindegyik, egyetlen ember nem sokat jelent a milliók között. De ha ez a kis láng megvilágítja a maga szerény fényével egyszerre ezer, tizezer, százezer helyen, akkor csoda történik. Akkor az égbolt komor sötétjét egyszerre előnti a hajnal megváltó világossága. És az Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség büszkén mutathat a már eddig meggyújtott lángokra, mondván: világosodik.

ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR VENDÉGFORGALMI SZÖVETSÉGRŐL

A szövetség rövidített címe: **OMVESZ.**

A szövetség székhelye és központi irodája: Budapest, II., Hunyadi János-ut 1. Telefon: 35—77—50.

A szövetség jelvénye: nemzeti színben kiképzett körben magyaros tárt kapu, kerítéssel, felette félkörben „OMVESZ“, alatta „Nyaraljunk itthon!“ felirással.

A SZÖVETSÉG CÉLJA ÉS FELADATA:

Általában a hazai nyaralás és hétfégi üdülés országos megszervezésének és ezen mozgalomnak továbbfejlesztése.

E célra alkalmas helyek látogatásának fellendítéséhez kívánatos kulturális és egyéb berendezések fokozatos megvalósításának elősegítése. A belföldi vendégforgalom fellendítésével a magyar vidéknek az általános idegenforgalomba való bekapcsolásának előkészítése és előmozdítása.

A magyar dolgozó társadalomnak a hazai nyaralók táborába való gyűjtése, részükre minél olcsóbb és jobb nyaralási lehetőségek biztosítása.

Általában a nyaralásra és üdülésre külföldön elköltött millióknak minél nagyobb összegekben való visszatartása által, azoknak a magyar fürdők, üdülőhelyek és falvakba való juttatása

A SZÖVETSÉG INTÉZŐ SZERVEI:

BUDAPESTEN:

Központi iroda: *II., Hunyadi János-ut 1. Tel.: 357-750.*

VIDÉKEN:

a) VÁRMEGYÉK SZÉKHELYÉN MŰKÖDŐ OSZTÁLYIGAZGATÓSÁGOK, A VÁRMEGYEI VENDÉGFORGALMI BIZOTTSÁG VEZETÉSE ALATT:

Abauj-Torna vm.:	Komorowicz Béla népműv. titkár, Kassa, Vármegyeiháza.
Baranya vm.:	Berky István népműv. titkár, Pécs, Majláth-tér 1
Bars és Hont vm.:	Chlpács Lajos vm. aljegyző, Léva, Vármegyeiháza.
Bács-Bodrog vm.:	Dr. Jávör Mihály közig. gyakornok, Baja, Városháza, I. 4.
Bereg-Ugoesa vm.:	Kvakovszky László m. kir. polgári iskolai igazgató, népművelési titkár, Beregszász.
Békés vm.:	Tantó József népműv. titkár, Gyula, Vármegyeiháza.
Bihar vm.:	Tarkó Lajos népműv. titkár, Berettyóújfalú, Vármegyeiháza
Borsod vm.:	Sáfrán István népműv. titkár, Miskolc, Vármegyeiháza.
Csanád vm.:	Machalek Sámuel vm. irodaigazgató, Makó, Vármegyeiháza.
Csongrád vm.:	Dr. Dózsa Károly v. tanácsnok, Szentés, Harucker-u. 35.
Esztergom vm.:	Dr. Vizváry Viktor tb. főszolgabíró, Esztergom, Vármegyeiháza.
Fejér vm.:	Fikker Aurél népműv. titkár, Székesfehérvár, Vármegyeiháza.
Gömör-Kishont vm.:	Szakall Zoltán, Rimaszombat.
Győr vm.:	Dr. Katona Géza népműv. titkár, Győr, Vármegyeiháza.
Hajdu vm.:	Grassl Herbert, Debrecen, Idegenforgalmi Hivatal.
Heves vm.:	Hammel Árpád népműv. titkár, Eger, Vármegyeiháza.

Jász-NK-Szolnok vm.:	Appel Viktor ny. százados, Solnok, Kossuth-tér 3.
Komárom vm.:	Kalicza Géza vm. aljegyző, Komárom, Vármegyeháza.
Nógrád vm.:	Szász Lajos tanár, Balassagyarmat, Reálgimnázium.
Nyitra-Pozsony vm.:	Berecz Kálmán vm. II. főjegyző, Érsekújvár, Vármegyeháza
Pest vm.:	dr. Lovász Gy. szolgabíró, Budapest, Vármegyeháza
Somogy vm.:	Kasza Dezső, Kaposvár, Idegenforgalmi Hivatal.
Sopron vm.:	Csuppay Lajos népműv. titkár, Sopron, Vármegyeháza.
Szabolcs vm.:	Dr. Gyüre Károly tb. főszolgabíró, Nyíregyháza, Vármegyeháza.
Szatmár vm.:	v. Kovácsy Árpád tüzrend. felügy., Mátészalka, Vármegyeháza.
Tolna vm.:	Rajczi Péter népműv. titkár, Szekszárd, Vármegyeháza.
Ung vm.:	Máramaros vmegyei osztályintézőségek szervezés alatt.
Vas vm.:	Szepesházi Róbert, Szombathely, Idegenforgalmi Hivatal.
Veszprém vm.:	Nacsády József igazgató-tanító, Veszprém, Vár-u. 1.
Zala vm.:	Lillik Béla népműv. titkár, Zalaegerszeg, Vármegyeháza
Zemplén vm.:	Dr. Tomcsányi Boldizsár tanfelügyelő, Sátoraljujhely.

UNG ÉS MÁRAMAROS VÁRMEGYEI OSZTÁLYINTÉZŐSÉGEK SZERVEZÉS ALATT.

b) VÁROSOKBAN MŰKÖDŐ VÁROSI KÉPVISELŐK:

Budapest szfv.:	Szabó Mihály ny. százados, Mohai-ut 95.
Balassagyarmat:	Dr. Vannay Béla v. főjegyző, Városháza.
Békéscsaba:	Povánsay Imre v. tisztviselő, Városháza.
Budafok:	Dr. Márton Kálmán közig. gyak., Városháza.
Cegléd:	Dr. Tepper István ügyvéd, Cegléd.
Csongrád:	Dr. Sággy Géza, Városháza.
Debrecen:	Grassl Herbert, Idegenforgalmi Hivatal.
Eger:	Idegenforgalmi Hivatal.
Esztergom:	Deseő Győző Idegenforgalmi Hivatal vezetője, Városháza.
Gyöngyös:	Ifj. Fazekas József, Idegenforgalmi Hivatal, Főkvárosháza, II. szoba.
Győr:	György István, „IBUSZ”, Máv. hiv. menetjegyiroda fiókja.
Hajduböszörmény:	Dr. Szabó Imre v. főjegyző, Városháza.
Hajdunánás:	Jókay Lajos banktisztv., Hajdunánási Ujság szerkesztősége.
Hajduszoboszló:	Veress Béla közüzemi igazgató.
Hódmezővásárhely:	Dobsa Béla v. közgyám, Városháza.
Jászberény:	borsó Halmi József ipartestületi jegyző, Ipartestület.
Kaloosa:	Dr. Solymár István közig. fogalmazó, Idegenforgalmi Hivatal.
Karcag:	Rézy István ny. főjegyző, Rákóczi-utca 30.
Kecskemét:	Friedrich Ferenc népműv. titkár, Népművelési Bizottság, Rákóczi-u. 17/19. II. 10.
Kispest:	Szokolay Frigyes, Városháza.
Kisújszállás:	Dr. Rác Kálmán közig. gyak., Városháza.
Losone:	Gazdasági ügyosztály és az „Iparosok és Kereskedők Hitelezete” Rákóczi-ut 25.
Magyaróvár:	Dr. Székely Jenő v. tanácsnok, Idegenforgalmi Hivatal.
Mezőtur:	Hajdu József igazgató, Menetjegyiroda.
Miskolc:	Halász József, Idegenforgalmi Hivatal.
Mohács:	Dr. v. Horváth Kázmér árvaszéki ülnök, Városháza, 23. szoba.
Munkács:	Városi Polgármesteri Hivatal.
Nagykanizsa:	Szücs László gyakornok, Városháza.
Nagykőrös:	Kopa László szerkesztő, Idegenforgalmi Hivatal.
Nyíregyháza:	Dr. Márton Gyula, Idegenforgalmi Hivatal.
Pápa:	Paulik Győző számtiszt. Városháza.
Pécs:	Sik Lajos dr. v. főjegyző, Idegenforgalmi Hivatal.

Rákospalota:	Dr. Együd Tibor árvaszéki jegyző, Városháza, földszint 3.
Rozsnyó:	Városi Idegenforgalmi Hivatal.
Salgótarján:	Cservenszky János ny. rendőrfőtiszt, Füleki-u. 48.
Sátoraljujhely:	Domján Zoltán, Idegenforgalmi Hivatal.
Sopron:	Pöttschacher Rudolf, Idegenforgalmi Hivatal.
Szeged:	Dr. Pásztor József szerkesztő, Horthy Miklós-ut.
Szekszárd:	Dr. Babits István Vármegyeháza.
Szentendre:	Dr. Borágh Iván v. alszámvevő, Idegenforgalmi Hivatal.
Székesfehérvár:	Krause Agoston ny. rendőrfőfelügyelő.
Turkeve:	Dr. Ábrahám Sándor v. tanácsnok, Városháza, 19. sz. szoba.

c) KÖZSÉGEKBE MŰKÖDŐ KÖZSÉGFEJLESZTŐ BIZOTTSÁGOK,

amelyek a községekben a nyaralással kapcsolatos összes teendőket végzik és az érdeklődő közönségnek elhelyezkedéséről gondoskodnak.

A szövetség tagjai:

RENDES ÉS PÁRTOLÓ TAGOK. A rendes tagok a városok, községek és oly jogi személyek, akik a szövetség célkitűzésével azonos tevékenységet fejtenek ki. — Pártoló tag lehet korra és nemre való tekintet nélkül minden feddhetetlen életű magyar állampolgár.

A pártoló tagok évi 4.— pengő, 18 éven aluliak pedig évi 1.— pengő tagsági díjat fizetnek, amely egy naptári évre szól.

A pártoló tagok arképes igazolványt kapnak, melynek alapján az alábbi kedvezményeket élvezik:

UTAZÁSI KEDVEZMÉNYEK:

1. VASUTON: legalább négy pártoló tag együttutazásánál 100 km.-en alul a személyvonat 2. és 3. kocsiosztályán szombat, illetőleg ünnep előtti hétköznapi déltől, hétfő, illetőleg az ünnep utáni első hétköznapi délig **33%-os kedvezmény.**

100 km.-en felül a személy- és gyorsvonat 2—3. kocsiosztályon, szombat, illetve az ünnep előtti hétköznapi reggeltől, hétfő, illetőleg az ünnep utáni első hétköznapi 24 óráig **50% kedvezmény.**

2. HAJÓN: a MFTR és DGT vonalain a belföldi viszonylatban ha 3 tag, — bel- és külföldi állomások közötti viszonylatokban, ha 6 tag utazik együtt **50% kedvezmény.** (Hivatalos hirdetés szerinti.)

3. BUDAPESTI HÉV-en: a hét végén a HÉV összes vonalain **50% kedvezmény.** Hivatalos hirdetésben feltüntetett módon.

SZÁLLÁS ÉS ELLÁTÁSI KEDVEZMÉNYEK:

Nyaralásra alkalmas hivatásos **penziókban, fizető vendéglátó uriházakban és kuriákban** a rendes napi penzióárakkal szemben **kedvezmény.**

A szövetség intéző szervei úgy Budapesten, mint vidéken a nyaralással kapcsolatos kérdésekben készséggel és díjtalanul állanak mindenkor a nagyközönség rendelkezésére.

NYARALNIVÁGYÓK FIGYELMÉBE!

Nyugalásra vonatkozó elhatározás előtt ajánlatos a szövetség intéző-szerveihez fordulni.

A nyaralóhely kiválasztása tekintetében a legrészletesebb utmutatást nyújtja az **AZ UTAS KÖNYVE**. A szövetség szervei ennek alapján nyújtanak tájékoztatást és tanácsot az érdeklődőknek, melynek meghallgatása után — amennyiben nyugalásra beszervezett községet választott ki az illető — legajánlatosabb az elhelyezkedés biztosítása érdekében az alanti levél-minta szerint az illetékes községfejlesztő bizottsághoz fordulni, amely felbélyezett válaszborték ellenében kötlevélszerű választ fog adni, megjelölve a felmerülő összes költségeket, úgy szállás, mint ellátás tekintetében.

T.

**Idegenforgalmi Hivatal
Üdülõhelyi Bizottság
Községfejlesztõ Bizottság**

Az OMVESZ-nél nyert felvilágosításra
közlöm, hogy szándékomban van . . .

. . . . . -tõl

. . . . . -ig

városukban
üdülõhelyükön
községükben . . . személyvel nyaralni.

Igényeim a következõk:

1. Lakásra vonatkozólag:

2. Ellátásra vonatkozólag:

Egyéb óhajok:

(név)

(foglalkozás, cím)

V á l a s z:

Tisztelettel közöljük az alábbiakat

Lakásra vonatkozólag:

minőség szempontjából:

ár szempontjából:

Ellátásra vonatkozólag:

minőség szempontjából:

ár szempontjából:

Egyéb megjegyzések:

**KÖZSÉGFEJLESZTŐ
BIZOTTSÁG**

Amennyiben az érdeklődő, városban, vagy fürdõhelyen óhajt elhelyezkedni, úgy a fenti levelet városban: a városi idegenforgalmi hivatalhoz, üdülõhelyen: az üdülõhelyi bizottsághoz, gyógy- és más fürdõhelyen: a fürdõigazgatósághoz ajánlatos intézni.

MÁV. UTAZÁSI KEDVEZMÉNY

NYARALÓK RÉSZÉRE

május 15-tõl — szeptember 15-ig

AZ, AKI A FÜZETBEN FELTÜNTETETT KÖZSÉGBEN
VAGY VÁROSBAN LEGALÁBB **7 (HÉT) NAPIG TARTÓZKO-**
DIK ÉS ODA EGÉSZ JEGGYEL UTAZIK, ALANT FELTÜN-
TETETT MÓDON

visszautazásnál

50- vagy 100%-os

menetdíj-kedvezményben részesül

1. VÁROSOKBÓL a 120 km.-en felüli távolságról teljes áru menetjeggyel érkezõk féláron utazhatnak vissza.
2. KÖZSÉGEKBŐL 120—200 km. távolságról teljes áru menetjeggyel érkezõ nyaralók féláron, 200 km.-en felüli távolságról érkezõ ingyen utazhatnak vissza.

A kedvezmény igénybevételéhez igazolvány szükséges, melyet AZ ODAUTAZÁSNÁL HASZNÁLT, TELJESÁRÚ MENETJEGY FELMUTATÁSA MELLETT 10 fillér térítési díj ellenében kiszolgáltattak:

MEGÉRKEZÉSKOR:

Nyaralóhelyek vasuti állomásain (megállóhelyein),
a Máv. jegykiadó helyei (pénztárak).

ELUTAZÁS ELŐTT:

EZEN IGAZOLVÁNYT AZ ORSZÁGOS MAGYAR VENDÉG-
FORGALMI SZÖVETSÉG INTÉZŐ SZERVEI

BUDAPESTEN: Központi iroda II., Hunyadi János-út 1.

VIDÉKEN: városokban működõ szövetségi intéző-szervek,
képviseltek, jelen kiadványban feltüntetett helyeken és
címeken is kiszolgáltadják.